

Aalborg Katedralskole		Dansk Årsprøve	
		Dato: 31. maj 2006	
Elevnavn: DavidxxxxxKristensen		Klasse: 2X	Eks.nr.: 12
Arknummer .:	Antal ark:	Tilsyn:	

Essayopgave: At være menneske

Hvad vil det sige at være et menneske? Det spørgsmål har mennesker stillet sig selv i mange tusind år, og er blandt gruppen af eksistentielle spørgsmål, som også inkluderer *hvad er meningen med livet?*

Hvis man vil være ganske pragmatisk, er et menneske en eukaryot, flercellet organisme, som er i stand til at forbrænde kulhydrater med ilt - *aerobika* - har en rygsøjle - *chordata* - føder levende unger som det ammer - *mammalia*. Mennesket består blot derfor af celler med et vist DNA fordelt på 46 kromosomer. Kun 56 gener adskiller mænd fra kvinder. Men den observation falmer, når man ved, at for hver menneskelig celle er der 10.000 fremmede bakterier i menneskekroppen. Hvad med de, der er født med et ekstra kromosom. De er efter den definition ikke mennesker. Charles Darwins teorier om arternes udvikling, forklarer, at den slags spontane mutationer og fejl er et nødvendigt skridt på vejen hen mod artens udvikling. At 99,9% af disse ændringer er negative, spiller ingen rolle. Blot den ene promille af ændringerne udvikler artens genmasse, er alle ændringerne retfærdiggjorte. Disse tanker blev i Darwins samtid latterliggjort - at mennesket ikke var skabt unikt af en teistisk magt, men derimod havde udviklet sig til det, det er i dag. Dette medførte den berømte karikatur af Darwin som abe - det var helt utænkeligt at mennesket skulle have udviklet sig fra det "lavtstående" dyr, aben. Men hvordan kan vi vide, at aberne ikke er mere intelligente end os? Kan man måle intelligens på antallet af hjernebarkens lag (hvor mennesket har 8, aben 5), og er intelligens overhovedet den rette måde at definere et menneske på? Netop denne frygt for at blive associeret med laverestående dyr kommer også til udtryk i Kirsten Hammanns digt, Jeg civiliserer mig om morgenen: *"Jeg er ikke en abe, jeg går på mine fødder"*.

Så derfor må der være noget mere. Mange mennesker forestiller sig, at de er et unikt væsen skabt af en guddommelig kraft. Bibelhistorien om Adam og Eva er et meget kendt udtryk af dette. Efter døden bliver vi ophøjet til åndelig perfektion, langt væk fra den materielle imperfektion - *"Favrt i skare, op vi fare, fra grav til sky"* (Påskemorgen, Grundtvig). Andre

Aalborg Katedralskole		Dansk Årsprøve	
		Dato: 31. maj 2006	
Elevnavn: DavidxxxxxKristensen		Klasse: 2X	Eks.nr.: 12
Arknummer .:	Antal ark:	Tilsyn:	

forestiller sig, at mennesket er unikt, fordi dets hjerne sætter det i stand til at tænke abstrakt, have følelser og sætte sig ind i andres situation. Dette er en populær holdning blandt filosoffer, hvis hverv netop bygger på denne abstrakte tænkeevne. Men hvad så med autister, som mangler netop denne empatiske evne? Er de ikke også mennesker? Kirsten Hammanns digt giver et sæt gode ledetråde til, hvad det er at være menneske. At være et menneske er at underordne sig under opførsels- og udseendekonventioner. Konventioner, som kan virke ufatteligt snærende, hvis man blot tænker *lidt* anderledes. Det udtrykkes bedst i digtets sidste vers: *"Vi er nødt til at ligne hinanden"*. For hvis vi skal have en fælles menneskelig identitet, eller endda fælles underbevidsthed – noget som Sigmund Freuds elev, psykiateren Carl Jung teoretiserede over – er vi også nødt til at opføre os som hinanden, hvis vi skal give hinanden mening. Men hvad sker der så, hvis individer nægter, at opføre sig som den store masse?

Jeg mener ikke, det er et tilfælde, at antallet af recepter på kraftige sove- og beroligelsesmidler, de såkaldte Benzodiazepiner, samt antidepressive midler og andre neuroleptika, er steget voldsomt i en årrække, sammen med antallet af psykotiske tilfælde. Vi står midt i et vadeded, hvor samfundets top - herved tænker jeg politikere - indfører en puritansk levemåde, med rygeforbud og krig mod euforiserende stoffer, og hvor der samtidig er en enorm subkultur af handlinger og personer, som nægter at konformere til den multolerance-livsstil, der ses som det ideelle, på trods af autoritetsfrygt. Jeg mener, at den puritanisme, der i dag udtrykkes nærmere sig et nazistisk niveau - *Gesundheit im Körper und Seele*. Er du fed, er det din egen skyld. Er du deprimeret kan du medicineres ud af det. Hvis ikke det hjælper, må du tage dit eget liv. En berøringsangst for at tage problemerne ved roden har bredt sig, fordi alle svarene er givet på forhånd, og fordi følelser i den evigt pragmatiske verden er af det onde. Meningen med livet bliver, at få et job og dyrke sex for at få børn. Ellers er det i gang med mere medicin – p-piller, fortrydelsespiller og andet "godt". Derved bliver vi fjernet fra styrepinden til vores eksistens. Hammanns digt er også et godt udtryk for denne frustration over den splittede tilværelse, der føres: *"jeg kan læne mig og lytte; ikke over bordet med min motorsav, min rædselsfulde larm, og alt for mange kræfter"*. Den "rædselsfulde larm", Hammann skriver om, er efter min mening den

Aalborg Katedralskole		Dansk Årsprøve	
		Dato: 31. maj 2006	
Elevnavn: DavidxxxxxKristensen		Klasse: 2X	Eks.nr.: 12
Arksnummer .:	Antal ark:	Tilsyn:	

lyst til at bryde fri fra de samfundsmæssige konventioner, og blive til et unikt individ, som er frit til at søge sin egen fysiske og mentale lykke, uden andre applicerer deres jantelovsprincipper på det. Og når blot konventionerne er til det, kan *"når jeg flænses eller afliver"* blive til en ganske normal, mondæn ting.

Mennesket er ikke bange for at tillægge sig positive, eller endda perfekte værdier. Kristendommen taler om guden, der blev menneske. Buddhismen taler om mennesket, der skal søge sit eget Nirvana ved at frigøre sig fra det materielle jeg. Jødedommen om mennesket, der skal skabe paradys på jord. Zoroastrianisme om individer, som hæver sig til det guddommelige. Er dette en tilfældighed, eller er mennesket blot storhedsvanvittigt, som søger efter en mening med sig selv og tilværelsen.

Og netop den mentale søgen er ikke noget konkret, man kan tage og føle på. Sindet er, efter min mening, hævet over jordiske rammer. Tanken er fri og abstrakt. Der er ingen, der kan forhindre en, i at tænke frit og stræbe et højere eksistensplan, på trods af talrige forsøg i forskellige diktaturstater. Som Poul Henningsen udtrykte det i sit berømte digt *Man binder os på mund og hånd* fra *Dyveke*, som senere er lavet til en R&B-sang med Outlandish: *"Ingen er fanget, når tanken er fri"*. Og jeg mener PH har ret. Hvad enten man er religiøs eller ej, er der altid noget at stræbe efter tankemæssigt, og tankerne kan ingen holde tilbage, selv ikke den stærkeste militærmagt.

Dette er både nøglen til lyset og skyggen. I tidens løb har filosoffer, digtere og kunstnere – populært sagt *de anderledes tænkende* - anvendt substanser, der i dag er illegale, til at opnå tankefrihed uden fysiske rammer. Det være sig alt fra opium, absint og LSD over til giftige urter som Spids Nøgenhat og natskygger. Man kan undre sig over, hvad grunden til, de fleste af disse substanser er illegale, er. Selvfølgelig er der enorme risici involveret ved dem – og det er bestemt heller ikke noget, jeg eksperimenterer med eller kunne finde på – men man kan, lidt konspirationsagtigt, forestille sig, at netop den ultimative tankefrihed er noget, selv demokratisk valgte magtindehavere har interesse i at undertrykke. Men nogle af de største opfindelser i nyere tid er opfundet ved hjælp af disse substanser. Gensplejsning,

Aalborg Katedralskole		Dansk Årsprøve	
		Dato: 31. maj 2006	
Elevnavn: DavidxxxxxKristensen		Klasse: 2X	Eks.nr.: 12
Arknummer .:	Antal ark:	Tilsyn:	

Dna-testen, computeren, HIV-medicin og røntgenbilledet. Måske fordi disse stoffer giver en mulighed for at tage små ting ud af perspektiv og fokusere koncentreret på dem. Og det er da heller ingen hemmelighed at selv store moderne og nutidige *danske* forfattere har benyttet sig af den slags hjælpemidler. I flæng kan nævnes Ib Michael, Ole Grünbaum, Dan Turell og Krøyer, hvis hallucinogenbrug blev omtalt i DR2's glimrende tematirsdag, *Poeter på Trip*. Men er de tanker, man får indskudt i hjernen på sådanne trips ægte tanker, eller er de falske tanker, induceret af en kemisk substans? Som Peter Lund Madsen, den medieglade hjerneforsker, udtalte i programmet, så vil den sandhed, man ser på hallucinogener være en forvrænget sandhed, som ikke er én brik tættere på virkeligheden end den `naturlige sandhed`. Men hvem siger, at svaret på livet, universet og alt ikke er 42, som det hedder sig i *Hitchhikers Guide to the Galaxy*. Hvis det er sandheden for forfatteren, hvorfor passer denne sandhed ikke? Eller at farven hvid er svaret på alt, da den indeholder lys af alle andre frekvenser? Eller at G er livet, da det første molekyle på det første kromosom er Guanin - G. Hvordan skal man helt sagligt kunne diskriminere og bestemme, hvilke holdninger og sandheder, der rent faktisk er sande. Hvordan skal vi nogensinde give mening, til det, der ingen mening har? Skal vi ikke give folk frihed til at tage beslutningen selv?

Og netop derfor er mine politiske holdninger ovre i det spektrum, som hedder liberalisme - eller mere præcist libertarianisme. Bevares, jeg synes at en velfærdsstat er et godt princip, men en stat som kontrollerer dens borgeres adfærd snart ned til mindste detalje er yderst forkert. Skulle man i stedet ikke forvente det bedste fra folk, når de selv bliver stillet overfor moralske spørgsmål, som ikke er besvaret af autoriteterne i forvejen?

Jeg er et menneske af kød, blod og ånd. Jeg begår fejl. Jeg er eksalteret og deprimeret. Jeg ved alt, og dog intet. Jeg elsker, jeg hader, jeg er bange, jeg er lykkelig. Jeg får andre til at elske, hade, frygte og glædes ved mig. Jeg græder, skriger, jubler og hvisker. Jeg er hedonist og narcissist. Jeg kommer og går. Jeg lever op til standarderne, men provokerer når jeg kan. Jeg bygger broer og graver grøfter. Jeg står på skuldrene af kæmper, men kæmper for at komme ned fra deres uendelige højde og gøre mine egne erfaringer. Jeg er prætentios og

Aalborg Katedralskole		Dansk Årsprøve	
		Dato: 31. maj 2006	
Elevnavn: DavidxxxxxKristensen		Klasse: 2X	Eks.nr.: 12
Arknummer .:	Antal ark:	Tilsyn:	

arrogant når jeg har lyst til det. Jeg er i balance, men snubler konstant. Jeg beder om tilgivelse, men ved jeg kommer til at såre igen. Jeg er undervejs, men når aldrig frem. Jeg har selv ansvaret for mine evner, for mit liv, for min sjæl, for min krop, for min død. Alt sammen fordi jeg er menneske. Og der er ingen, der nogensinde kan tage det fra mig.